

Tractatus

tra differunt essentialiter. ergo sunt diuersæ spēs. Et ma-
le ponunt vna species. Ad primū dicit q̄ licet pote-
ria materie ad formā sit quedā naturalis potentia ad
esse naturale. Tamen non est potentia que consequetur
rotum cōpositūz substantiale. rde tali potentia ad op-
andum solum est hic ad ppositū. Ad scdm dicitur
q̄ licet naturalis potentia cōsum ad p̄tate nois po-
tentie dicat respectū ad actū ratione cuius dicit relati-
uum fm̄ dicit m̄ cōsum ad id q̄ est. est ens absolutū.
z est quedā p̄tatis dispositio subiectum ad opandū.

Ad terciū dicit similiter. q̄ licet naturalis potentia
cōsum ad rōnem z impōez nois dicat p̄uacionē na-
turalis potentie. tñ cōsum ad rem p̄tati z cōsum ad
id q̄ est dicit vnam q̄tatem p̄tatiūz que cōtranat
naturali potentie. Ad quartū dicit q̄ lz pōna possit
aliquo mudo dici inaturalis vel cōtra naturā. eo q̄
impedire p̄tatis opatiōes ipsius nature. tñ bñ dicit natu-
ralis eo q̄ se tenet circa principia naturalia rei z res-
pectu opatiōis nature. z hoc mō dicit hic naturalis
potentia q̄ nō dicit naturalis. eo q̄ causat a natura rei
vel etiā cōferat ad talem naturā. Ad quintū dicit
q̄ licet naturalis pōna z naturalis impotentia inter se
sint diuersæ spēs fm̄ q̄ ad se muticē p̄tati. tñ vt arāz
loquunt aliqd̄ supius bñ bñt poi vna species subal-
terna qualitatē vt prius dictum est.

Tercia spēs q̄tatis est passioz passibilis
qualitas. vt ille qualitates que efficiunt in
sensib⁹ passionē: vt in gustu dulcedo ama-
ritudo z silia. Et etiā ille q̄tates sunt i hac
spē que ab aliquib⁹ passionib⁹ generant: vt
facile vel difficile mobilitas z p̄manētis.
sine em̄ nigredo ab aliqua passioe naturali
generetur siue ab egritu dine siue ab estu q̄-
litas passibilis dicitur.

Postq̄ autēz determinauit de scda spē qualitatē.
Hic sequitur determinat b̄ tertia que est passio z pas-
sibilis q̄tatis que spēs p̄ueniētē ponit tertia. q̄ sequit
primū scdam p̄tate cas prius dicitur. Et ponit m̄
mediate post scdam z an̄ quartā eo q̄ in scda spē re-
ponit naturales pōne aie. In hac autē spē reponit
ille q̄tates q̄ sunt obiecta pōnariūz aie. Et q̄ obiecta
p̄uocant p̄ potentias a posteriori z pōne p̄ obiecta
a priori. Itē p̄ueniētē post naturale pōnariūz vel ipō-
tiam mediate de terminat de passioe z passibili q̄-
tate an̄ p̄tate quartā spēs qualitatē. Et lz obiecta
q̄tati ad rōnes pōnariūz q̄ d̄mō p̄cedant pōnariūz sicut
actiū p̄cedit passiuū. tñ cōsum ad hoc q̄ d̄mō aie
sbam q̄tem naturalis potentie que fluunt a principia
naturalib⁹ sb̄. z denominat intrinsece p̄iores sunt su-
is obiectis que causant in subiecto p̄ aliqd̄ extrinsecū.
Itē nō oportet ponere istam spēs an̄ scda. ¶ Sc̄i-
endum primo. q̄ passio z passibilis q̄tatis inter se cō-
ueniūt z differunt. Cōueniūt in hoc q̄ dicunt eadē
qualitate que inserunt a passione z inferunt passionē. lz
d̄mō primo q̄ passio dicit illam q̄tate sb̄ esse imper-
feco z nō p̄manēt in subiecto sic rubedo p̄ueniētē ex
verecidia lz passibilis q̄tatis d̄ illā qualitate fm̄ cō p̄-
tate radicari z p̄manēt in subiecto. sic ē rubedo q̄ p̄-
ueniētē z natura. Sc̄o dicit q̄ passio nō d̄notat sb̄z

simp̄ q̄ lz lz maḡ d̄notat sb̄z cō passū. Rōe ē d̄
passio sic rubedo p̄ueniētē ex verecidia nō d̄notat hoīez
simp̄ rubedū lz d̄notat ip̄uz ē passio. lz passibilis q̄-
tatis d̄notat suū subiectū simp̄. que eo q̄ lz ē p̄fectūz
i sb̄ico. Et hec d̄mō p̄ueniētē ex p̄cedit. ¶ Sc̄o d̄
q̄ passio vt lz sumit ē q̄tatis cito trāsiens. inferēs vt il-
lara a passioe sic rubedo inferit a passioe verecidie et
pallor a passioe timorē. z d̄ passio q̄ cāf a passioe vt
causat cā etiā q̄ d̄notat suū subiectū fuisse passūz z lz
sitem mōz cōndi tū passioe. q̄ h̄c ē cito trāsiens z nō
radicari in subiecto. lz passibilis q̄tatis est qualitas infe-
rēs vt illara a passioe p̄manēt in suo subiecto. sic est al-
bedo vt nigredo naturalis. z h̄c d̄ passibilis q̄tatis. eo q̄
al q̄ d̄pariat cāq̄ subiectū passiois. lz q̄ inferit a passio-
ne vt inferit sensib⁹ passiois. tñ iungit passiois vt vt cā vt
vt eius effectus. rōne autē d̄ passibilis q̄tatis. ¶ Sc̄o
d̄mō t̄cio. q̄ passio z passibilis q̄tatis dicit eandē spēm
qualitatē. cū ipōtēz eandē qualitate fm̄ cōtra spēm sic
est eadē cōtra rubedis. q̄ primo lz ē ip̄fectū in subiecto
z passio z postea habet cō p̄tati. Et d̄ passibilis q̄-
litas. z p̄ter ista duo p̄tatiūz p̄ p̄tatiūz cōpulariūz
lz q̄ impōtēz illā formā sb̄ diuersis modis cōndi quā
mōi elendi p̄ idēp̄ nomē sufficētē explari nō p̄t.
Itē nominat ipa spēs diuersis nomib⁹ mel⁹. q̄ vno no-
mine. sic hanc spēm an̄q̄ nōauerit nomē calus. eo
q̄ qualitates b̄mōi spēs causant in subiecto ab aliq̄ ex-
trinsecō z p̄ modū illius quodā casu. p̄ducat. ¶ Sc̄o
d̄mō quarto. q̄ lz hac spē reponit om̄s qualitates sen-
sibiles generaliter quaz aliq̄ p̄tati ad corp⁹. aliq̄ ad
ad animā. Ad corp⁹ ar̄ p̄tati om̄s qualitates q̄ sunt
obiecta q̄ntē sensib⁹ exteriorē vt color sonus odor sa-
lor. z calidū z hūidū sicū graue z leue. z alie qualis
tates rāgibiles. q̄ om̄s iste qualitates inferunt passionē
sensib⁹. vt ira gaudū timorē rēp̄s sunt qualitates p̄-
nētes ad aīz que causant in appetitu ex aliqua pas-
sioe. In hac ex spē reponit alique qualitates que oc-
culte inferunt passionē corp⁹ vt alique insulētē celestes
z occulte virtutea herbaz z aliq̄ lapidū. sic est xrus
adamāris. que attrahit ferrū vt qualitas venenūz in
fidei hoīez. z p̄ lz p̄tate t̄cia spēs qualitatē. z que qua-
litas sb̄ ea p̄tati. Cōtra p̄tati arguit primo sic.
passio cōsum p̄tati q̄ nō est spēs qualitatē. Sc̄o sic
ois qualitas d̄notat sb̄z qualē vt d̄mō est. lz passio
nō denominat sub̄z qualē. q̄ nō ē spēs qualitatē.
Tercio sic. om̄e passibile ē aptū nati p̄tati. lz n̄lla qua-
litas est apta p̄tati. cū nulla qualitas possit ēē sb̄icū
passiois. q̄ illa qualitas ē passibilis. z sic passio nō po-
nit sb̄ hac spē qualitatē. Quarto sic. quectūz dicit
eandē spēs sunt in equali gradu p̄fectiois. lz passio z
passibilis qualitas nō sunt equali p̄fectiois. q̄ nō dicit
eandē spēs. Quinto sic. albedo z nigredo sunt passibi-
les qualitates. z tñ nō inferunt passioes sensib⁹. q̄ nō
tangūt visū. tñ nō agūt i ip̄m. neq̄ p̄tati eo cōtra passio-
nes. q̄ male d̄ q̄ passibiles qualitates inferunt sensib⁹
bus passioes. Ad primū d̄ q̄ passio vt effect⁹ illa-
tioz actiois bene ē p̄tatiūz distinctū a qualitate. lz tñ
passio que ē qualitas sensib⁹. z lz ē ip̄fectū in subiecto.
t̄o. z cito trāsiens nō ē p̄tati. lz vna spēs qualitatē.
Ad sc̄dum dicit q̄ quilibet qualitas que dicit qua-
litas fm̄ essentiam z esse p̄fectum simul denominet
substantiā qualē. nō tñ qualitas q̄ solū habet essentiam